T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/297
KARAR NO : 2023/570
KARAR TR : 25/09/2023

ÖZET: Sosyal Güvenlik Kurumualacağının tahsili maksadıyla 6183 sayılı Kanun uyarınca yapılan menkul mal satış ihalesinin iptali istemiyle açılan davanın 5510 sayılı Kanun'un 8 8 . maddesi gereğince ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.Y.İnş. Taah. San. Tic. A.Ş.
Vekili : Av. F.S
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M.S.A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili müvekkili şirket aleyhine, prim borcu olduğu bahsiyle, davalı kurum tarafından takip başlatıldığını ve Muratpaşa Sosyal Güvenlik Merkezinde 2022/23 Tal. Satış dosyasıyla müvekkili adına kayıtlı ... ST ... plaka sayılı aracın 26/07/2022 tarihinde yapılan 1. Açık artırma ile ihale alıcısı ... İnş. Taş. Oto. Teks. Tur. Müh. Hiz. Tic. San. Ltd. Şti. isimli şirkete 645.000 TL bedelle ihale olduğunu, ancak ilk ihalenin, sebebi müvekkiline bildirilmeksizin geçersiz kılındığını ve kurum tarafından 02/08/2022 tarihinde 2. açık artırma yapılarak aracın yeni ihale alıcısına satıldığını, müvekkili gerek ilk ihale gerekse ikinci ihalede, ihale pey tutanağını istemişse de davalı kurum tarafından müvekkili ve taraflarına belge ve bilgi verilmekten kaçınıldığını, ihalenin hazırlık sürecinin yasal şartlara uygun olmadığını, davalı kurum tarafından düzenlenen ihale şartnamesinin tüm gerekliliklere yer vermediğini, ihaleye konu aracın model, kıymet takdiri vs gibi hususların şartnamede belirtilmişken KDV oranı belirtilmekten kaçınılmış olduğundan şartnamenin bu haliyle hukuka uygun düzenlenmediğini, 1. açık artırma ve 2. açık artırmada da hukuka aykırılıklar olduğunu, ihale öncesi, ihalenin yapılacağı yerde ihale ve pey sürme esnasında telefonla görüşülemeyeceği, ihaleye katılmamış 3. şahıslar tarafından ihaleye müdahale edilemeyeceği hususu tüm ihaleye katılanlara, ihaleyi yöneten memur tarafından açıklıkla belirtilmesine karşın, 1. açık artırmada pey sürenlerin bir kısmının, pey sürme esnasında defalarca telefonla konuşmak suretiyle ihale yapılan alanı terk ettiğini, telefondan pey öğrenerek bunu ihale esnasında telefon açık şekilde söylediğini, ihale sürecini yöneten memurun ise bu duruma müdahalede bulunmadığını, tutanak altına almayarak alenen hukuka aykırı nitelikte ihale yapılmasına göz yumduğunu, 1. açık artırmanın akabinde ihalenin geçersiz kılınması sonucu 02/08/2022 tarihinde 2. açık artırma yapıldığını, müvekkilinin kurum tarafından kendisine herhangi bir bildirim yapılmadığı için ihalenin neden geçersiz olduğunu bilmediğini, şartnamede her ne kadar ikinci ihale tarihi yer alsa da, ilk ihalenin geçersiz olması nedeniyle satışın ikinci ihaleye bırakıldığı hususunun müvekkiline bildirilmediğini, ihale alıcılarının ihale sürecine katılımı muvazaalı olduğundan ihalenin feshi gerektiğini ileri sürerek 02/08/2022 tarihli ihalenin hukuka aykırılık barındırması nedeniyle feshine, davalının para cezasına mahkum edilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2 . **Antalya 2. İcra Hukuk Mahkemesi 15/02/2023 tarih ve E.2022/553, K.2023/133 sayılı kararı** ile, 6183 sayılı Kanun'un 99. maddesinin ikinci cümlesinde aynen; *"İhalenin feshi, gayrimenkulün bulunduğu yerin icra mahkemesinden şikayet yolu ile istenebilir"* hükmünü içermekte olduğu, icra mahkemesinin 6183 sayılı Kanun'dan kaynaklanan görevinin, sadece taşınmaz mallara ilişkin ihalenin feshine yönelik olduğu ve taşınır mallar hakkındaki ihalenin feshi şikayetlerini kapsamadığı, kanundaki istisna dışında, ayrı bir idari işlem niteliğinde olan, 6183 sayılı Kanun uyarınca yapılan takibe ilişkin menkul malların haczen satışı ile ilgili uyuşmazlıkların adli yargı yerince çözümleneceğine ilişkin bir hükme kanunda yer verilmediği, bu durumda gerek Anayasanın, kanunların başka mercilere bırakmadığı idari karar ve işlemlerin idari yargı yerince çözümleneceğine ilişkin hükmün, gerekse 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıkları çözümlemekle vergi mahkemelerini görevli kılan 2576 sayılı Kanun'un 6/b maddesi uyarınca, dava konusu satışla ilgili uyuşmazlığı çözümlemekle vergi mahkemeleri görevli bulunduğu gerekçesiyle

davanın yargı yolu nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Antalya 1. Vergi Mahkemesi 31/03/2023 tarih ve E.2023/329 sayılı kararı** ile, 5510 sayılı Kanun'un 88/19. maddesindeki *"Sosyal Güvenlik Kurumunun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin"* yetkili olduğuna dair açık düzenleme karşısında dava konusu ihale ile ilgili uyuşmazlığı çözümlemekle adli yargı yerinin görevli olduğu anlaşıldığından, davanın görev yönünden reddi gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı merciilerinin görev alanına girdiği sonucuna varıldığından mahkemelerinin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 15. ve 19. maddeleri uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için ilk görevsizlik kararını veren Antalya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 15/02/2023 tarih ve E.2022/553, K.2023/133 sayılı dava dosyası da temin edilip eklenmek suretiyle dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun*"Primlerin ödenmesi"* başlıklı 88. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *"Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır....*
>
> *...*
>
> *Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.*
>
> *Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz."*

6. Aynı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı101. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."*

7. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 37. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

> *"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır."*

8. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun'un 77 ila 87. maddeleri arasında menkul malların haczi ve satışına ilişkin hükümlere, 88 ila 99. maddeleri arasında ise gayrimenkullerin haczi ve satışına dair hükümlere verilmiş olup, 99. maddede *"İhalenin feshinin gayrimenkulün bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikayet yoluyla istenebileceği, ihalenin feshi veya kaydın tashihi hakkında başkaca mahkemeye veya idari kaza mercilerine müracaat olunamayacağı"* düzenlenmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/09/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Vergi Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, davalı Kurum alacağının tahsili maksadıyla 6183 sayılı Kanun uyarınca yapılan menkul mal satış ihalesinin iptali istemiyle açılmıştır.

12. 6183 sayılı Kanun uyarınca amme alacağının tahsili için haczedilen gayrimenkullerin ihalesinin feshinin gayrimenkulün bulunduğu yer İcra Tetkik Merciinden isteneceği aynı Kanun'un amir hükmü olup, menkul malların ihalesine ilişkin olarak görevli mahkeme konusunda kanun koyucu açık bir düzenleme yapmamış; ancak, Sosyal Güvenlik Kurumu alacaklarının tahsiline ilişkin olarak 5510 sayılı Kanun'da özel düzenleme getirilmiştir.

13. Dosya kapsamına göre uyuşmazlık; davalı Kurum tarafından gerçekleştirilen menkul mal ihalesi iptal edildikten sonra gerçekleştirilen ikinci ihalenin de usulüne uygun yapılmadığı iddiasıyla ihalenin feshinin talebi üzerine çıkmıştır. Dava konusu iddialar ihale öncesine ait olup, uyuşmazlığın temelinde 6183 sayılı Kanun'a atfen 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesindeki tahsil aşaması/süreci yatmaktadır. Bu durumda, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun prim alacağı niteliğindeki amme alacağının tahsili sürecindeki dava konusu menkul malın satış ihalesinin iptali ile ilgili uyuşmazlığı çözümlemekle adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

14. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Antalya 1. Vergi Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Antalya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 15/02/2023 tarih ve E.2022/553, K.2023/133 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 1. Vergi Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Antalya 2. İcra Hukuk Mahkemesinin 15/02/2023 tarih ve E.2022/553, K.2023/133 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

25/09/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ ile KESİN olarak KARAR VERİLDİ.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN